

---

*Мельник П.В.*  
*викладач кафедри мовної підготовки*

## **МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СПІВРОБІТНИКІВ ПОЛІЦІЇ**

У сьогодишньому полікультурному середовищі іншомовна комунікативна компетенція є значущим інструментом успішної життєдіяльності і професійної реалізації людини. Від сучасного професіонала очікується вміння взаємодіяти з представниками інших культур і здійснювати досить успішну міжкультурну комунікацію у професійній сфері. Уміння спілкуватися іноземною мовою не тільки стає значущим показником загальної вищої освіти фахівця, а й визначає рівень розвитку особистості і її професійну затребуваність.

Здатність до міжкультурної комунікації стає важливою частиною професійної компетенції сучасних співробітників поліції. Пильна увага до цієї проблеми обумовлена специфікою діяльності співробітників органів внутрішніх справ. Від їх компетентності, моральних і ділових якостей залежить престиж служби і формування позитивної оцінки всієї системи в цілому. З огляду на це, можна сказати, що одним із завдань навчання іноземної мови є формування у майбутніх фахівців міжкультурної компетентності.

Міжкультурна компетентність являє собою сукупність знань, умінь і навичок, за допомогою яких людина може успішно спілкуватися з представником іншої культури, як на побутовому, так і на професійному

рівні. Набуття необхідних навичок компетентної міжкультурної комунікації означає розуміння того, «що, коли, кому і як» можна і треба сказати чи зробити. Щоб ці задачі успішно реалізувалися, на заняттях з іноземної мови формуються соціокультурні, комунікативні, мовні, а також психологічні знання та вміння.

Соціокультурні знання – це знання про країну, мова якої вивчається, та її культуру (звичаї, правила, норми, соціальні стереотипи). Незнання особливостей національно-культурної специфіки іноземного громадянина призводить до комунікативних невдач і конфліктів, які найчастіше виникають у сфері поведінки, що включає невербальні засоби спілкування, манери вітання і т.д.

Комунікативні навички - це всілякі способи вираження думки, почуттів, переживань, способів впливу на співрозмовника, використовуваних в процесі спілкування для досягнення комунікативної мети. Суб'єкт комунікації повинен вміти ефективно формувати свою комунікативну стратегію, користуватися різноманітними тактичними прийомами комунікації, представляти себе учасником комунікативного процесу.

Мовні знання - це інструмент пізнання як своєї, так і іншої культури. У мові найбільш чітко проявляються відмінності між культурами. Тому знання мови іншої культури відіграє дуже важливу роль у формуванні міжкультурної компетентності, оскільки саме це знання забезпечує адекватне розуміння культурних особливостей відповідної країни. Знання мови дозволяє адаптувати свою поведінку до поведінки учасників комунікації, а це означає, що формується здатність до міжкультурної комунікації, тобто до адекватного взаєморозуміння учасників комунікації, що належать до різних культур. Знання мови формує і особистісні якості суб'єкта комунікації - відкритість, терпимість і готовність до спілкування з представниками іншої культури.

Психологічні вміння являють собою реакцію індивіда на прояви іншої культури. Її основу складає природна товариськість, що

виражається в здатності вступати в психологічні контакти, формувати в ході комунікації довірчі взаємини з партнерами і співрозмовниками, встановлювати і підтримувати психологічний контакт з різними категоріями громадян, вміння уважно слухати, дохідливо і зрозуміло пояснювати, структурувати і об'єктивно оцінювати отриману інформацію, здатність викликати прихильність до себе людей; вона характеризується відсутністю почуттів напруги, досади, психологічного дискомфорту.

Виходячи з вище сказаного щодо сутності міжкультурної компетентності, можна сформулювати правила, дотримання яких забезпечить ефективність міжкультурного спілкування. Для цього необхідно: добре знати себе і власну культуру; бути терплячим; уважно слухати співрозмовника; спостерігати за ситуацією і не робити поспішних висновків; спокійно переносити стресові ситуації і бути спроможними швидко приймати рішення; частіше звертатися за інформацією та порадами до компетентних джерел; ретельніше зважувати свої рішення; проявляти щиру цікавість до всього нового і незвичайного; отримувати якомога більше інформації про культуру громадян, з якими доведеться вступити в комунікацію; проявляти прагнення до вивчення та розуміння іншої культури; уникати непорозумінь і двозначності; знаходити засоби та шляхи спілкування з іншомовними громадянами з найширшого кола питань. Свідоме і своєчасне використання даних правил дозволяє управляти процесом міжкультурної взаємодії та адекватно інтерпретувати їх у професійній діяльності.

### **Література**

1. Боднар А.Я. Проблема міжкультурної комунікації у викладанні іноземної мови у ВНЗ / А.Я. Боднар, Т.О. Верещагіна // Наукові записки НАУКМА. Том Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. - К.: НАУКМА, 2007. - С.15-19.

2. Тур О. М. Міжкультурна комунікація як складова професійної діяльності майбутнього спеціаліста / О.М. Тур // Педагогічна освіта: теорія і практика. - 2014.- Вип.16.- С.201-205.

3. Спілкування у професійній діяльності юриста (комунікативна підструктура):

сайт – URL:

[https://studme.com.ua/168503035389/psihologiya/obschenie\\_professionalnoy\\_deyatelnosti\\_yurista\\_kommunikativnaya\\_podstruktura.htm](https://studme.com.ua/168503035389/psihologiya/obschenie_professionalnoy_deyatelnosti_yurista_kommunikativnaya_podstruktura.htm) – Текст: електронний.